

2010 – 2011

Lukiot

Jyväskylän kaupunki

OPISKELIJALÄHTÖINEN JYVÄSKYLÄN LUKIO

Hyvä opiskelija

Lukiokoulutus on siirtymässä 1.8.2010 Jyväskylän koulutuskuntayhtymään. Mietit varmasti, miten koulutuksen järjestäjän muutos vaikuttaa tulevaisuuden suunnitelmiisi sekä omiin asettamiisi toiveisiin opiskelun sisällöistä.

Lukioiden rehtorit ovat yhteistyössä laatimassa suunnitelmaa lukiokoulutuksen kehittämistä. Tämä suunnitelma valmistuu alkuvuodesta 2010. Kehittämissuunnitelman keskiössä olet sinä, arvoisa opiskelija. Tavoitteenamme on muodostaa seitsemästä omaleimaisesta lukiostamme vahva kokonaisuus, jossa on tilaa omille painotuksille mutta myös monipuoliselle yhteiselle opintotarjonnalle. Sinulla on mahdollista rakentaa oma opinpolkusi siitä kurssikokonaisuudesta, jonka kaikki lukiomme yhdessä tarjoavat. Tarjontaa täydentävät Normaalikoulun ja Steinerkoulun lukiot. Tähän lisäämme vielä ne mahdollisuudet, jotka avautuvat ammatillisen koulutuksen kanssa yhdessä toimimisesta.

Tavoitteenamme on antaa lukiokoulutuksen kautta sinulle vahva yleissivistävä pohja jatkokoulutusta varten. Elinikäinen oppiminen, sosiaaliset taidot, hyvä itsetuntemus, oman osaamisen tunnistaminen, verkottumiseen liittyvät taidot ja kansainvälinen osaaminen ovat niitä perustyökaluja, joilla uskomme sinun selviytyvän erinomaisesti elämässäsi eteenpäin. Lisäksi meille on tärkeää, että sinulla on hyvät opiskeluolosuhteet. Opinto-ohjaus, opinto-sosiaalinen tuki sekä ammattitaitoinen henkilöstö rakentavat hyvinvoivaa koulu yhteisöä. Siihen haluamme panostaa.

Käsissäsi olevasta oppaasta löydät tietoa Jyväskylän lukioista, niihin hakemisesta, ainevalinnoista ja lukioiden toiminnasta yleensä. Ja sinulla on aina mahdollisuus kysyä lisää. Autamme mielellämme.

Tervetuloa opiskelemaan Jyväskylään!

Laila Landén
Sivistysjohtaja

Oppaan kuvat: Voionmaan lukio, Valokuvaus: Tuomo Kohvakka
Ulkoasun muokkaus: Emmi Hyvönen

SISÄLLYSLUETTELO

Lukioon hakeminen	4
• Kuinka lukioon haetaan	
• Kuinka lukioon valitaan	
• Yleiset valintaperusteet	
• Muutoksenhaku	
• Tiedotustilaisuus lukio-opiskelusta	
Lukiot.....	6
Cygnaeus-lukio.....	6
Jyväskylän Lyseon lukio	7
• Jyväskylän Lyseon lukion IB-linja	
Korpilahden lukio	8
Sepän lukio.....	8
Tikkakosken lukio	9
• Valtakunnallinen ilmaislukio	10
Voionmaan lukio	11
• Voionmaan urheilulukio.....	11
Jyväskylän aikuislukio	12
• Jyväskylän aikuislukion etälukio	12
Jyväskylän Normaalikoulun lukio.....	12
Jyväskylän Rudolf Steiner -koulun lukiovaihe.....	13
Yhteinen Jyväskylän lukio	14
Luokattoman lukion ABC.....	14
Vieraiden kielten opiskelu.....	15
Opinto-ohjelman laatiminen.....	15
• Lukion ainevalintojen merkitys	
• Opinto-ohjaus	
• Opintososiaaliset edut	
• Tuntijako	
• Pakolliset kurssit	
• Syventävät kurssit	
• Soveltavat kurssit	
Ylioppilastutkinto.....	17
Valtakunnallinen tuntijako	18
Yhteistyössä	19
• Lukioden ja Jyväskylän ammattiopiston yhteistyö	
• Korkea-asteen yhteistyö	
Monikulttuurinen opetus	19
Lukioiden työ- ja loma-ajat lv. 2010–2011.....	20

KUINKA LUKIOON HAETAAN

Lukioon pyritään sähköisessä yhteishaussa. Yhteishakulomakkeen voi täyttää ja tulostaa osoitteessa www.haenyt.fi. Osoitteesta löytyy myös nettihauksen demo-versio, jonka avulla voi harjoitella lomakkeen täyttämistä. Hakija lähettää sähköisen yhteishakulomakkeen verkossa yhteishakutoimistoon.

Jyväskylän lukioihin haettaessa täytetään lisäksi ainevalintakortti, jonka jyväskyläläiset opiskelijat saavat omalta opinto-ohjaajalta. Muut voivat tulostaa sen netistä osoitteesta www.jyvaskyla.fi/opetus/esitteet. Lomakkeita saa myös yläkoulujen opinto-ohjaajilta. Ainevalintakortti palautetaan siihen lukioon, johon opiskelija ensisijaisesti pyrkii.

Sähköisessä yhteyshaussa pyritään myös Cygnaeus-lukion musiikkilinjalalle, Jyväskylän Lyseon lukion IB-linjalalle, Tikkakosken lukion ilmailulinjalalle, Sepän lukion jalkapalloakatemiaan ja Voionmaan lukion urheilulukioon. Lisäksi täytetään erillisiä lomakkeita seuraavasti:

Cygnaeus-lukion musiikkilinjalalle pyrkivät opiskelijat täydentävät hakua musiikkilinjan erillisellä hakulomakkeella, joka palautetaan ainevalintakortin kanssa Cygnaeus-lukioon 19.3.2010 mennessä. Lisätietoa ja hakulomake löytyvät [Cygnaeus-lukion nettisivuilta](#). Lomakkeen saa myös Cygnaeus-luki-

PERUSOPETUKSEN

9. JA 10. LUOKAN

OPPILAAT HAKEVAT

LUKIOON SÄHKÖISESSÄ

YHTEISHAUSSA

VIIMEISTÄÄN

19.3.2010.

on kansliasta puh. (014) 266 4811.

Jyväskylän Lyseon lukion IB-linjalalle pyrkijät täyttävät erillisen hakulomakkeen, joka palautetaan Jyväskylän Lyseon lukioon 19.3.2010 mennessä. Lisätietoja ja hakulomake löytyvät Jyväskylän [Lyseon lukion nettisivuilta](#). Lomakkeen saa myös lukion kansliasta puh. (014) 266 4798.

Sepän lukion jalkapalloakatemiaan pyrkivät täyttävät myös erillisen hakulomakkeen, joka palautetaan Sepän lukioon 19.3.2010 mennessä. Lisätietoja ja hakulomake löytyvät [Sepän lukion nettisivuilta](#). Lomakkeen saa myös Sepän lukion kansliasta puh. (014) 266 4839.

Voionmaan urheilulukioon pyrittäessä hakijan tulee täyttää lisäksi urheilu-suorituksista kertova lomake, joka palautetaan ainevalintakortin kanssa Voi-

onmaan lukioon 19.3.2010 mennessä. Lisätietoja ja hakulomake löytyvät [Voionmaan lukion nettisivulta](#). Lomakkeen saa myös Voionmaan lukion kansliasta puh. (014) 266 4819.

Normaalikoulun lukion matemaattis-luonnon-tieteelliseen tai liikuntapainotteiseen opetukseen haetaan erillisillä hakukoo-deilla.

Jyväskylän aikuislukioon ei pyritä yhteishaussa. Koulu ilmoittaa pyrkimisestä sanomalehdissä toukokuun loppupuolella. Varsinaiset ilmoittautumistilaisuudet ovat kesäkuun alussa ja elokuun puolivälissä, mutta kouluun voi ilmoittautua myös lukuvuoden aikana jaksojen vaihtuessa. Lisätietoja [Jyväskylän aikuislukion nettisivuilta](#).

Yhteishaussa ilman lukiopaikkaa jääneet, esimerkiksi paikkakunnalle muuttaneet, voivat tiedustella vapaita opiskelupaikkoja kesäkuussa suoraan kouluilta.

KUINKA LUKIOON VALITAAN

Opiskelijat valitaan Jyväskylän lukioihin lukiokohtaisesti. Opiskelijan on tärkeä pohtia valintansa huolellisesti, sil-

tötodistuksen keskiarvon perusteella. Keskiarvoon lasketaan äidinkieli, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, uskonto tai elämänkatsomustieto, historia ja yhteiskuntaoppi, matemaatiikka, fysiikka, kemia, biologia ja maantieto sekä terveystieto. Valinnassa otetaan huomioon, jos lisäluokan todistuksessa on parempia arvosanoja.

Mikäli opiskelija ei tule valituksi haluamaansa lukioon, voi hän tiedustella vapaita opiskelupaikkoja muista lukioista.

MUUTOKSENHAKU

Lukion opiskelijavalintaan tyytymätön voi hakea muutosta Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Jyväskylän toimipaikasta, os. Ailakin-
katu 17, 40100 Jyväskylä. Muutosta täytyy hakea 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Muutoksenhaku tehdään valitusosoituksella, joita saa Jyväskylän sivistyspalveluista, Kilpisenkatu 1.

lä hakutoivejärjestys on sitova. Jyväskylän lukioiden opiskelijavalinnoista päättävät lukioiden rehtorit.

Listat lukioon päässeistä tulevat lukioiden oviin aikaisintaan 16.6.2010. Valituille ilmoitetaan myös kirjallisesti.

Lukioon hyväksytyyn tulee vahvistaa lukioipaikkansa sähköpostilla tai kirjeellä

kahden viikon sisällä ja toimittaa luku-
vuoden alussa jäljennös perusopetuksen päättötodistuksesta lukion kansliaan.

YLEISET VALINTAPERUSTEET

Opiskelijat valitaan hakemaansa lukioon paremmuusjärjestyksessä päät-

CYGNAEUS-LUKIO

Cygnaeus-lukiossa opiskelee 530 opiskelijaa. Aloituspaiikkoja on 180, joista 30 on musiikkilinjalte tuleville opiskelijoille.

Cygnaeus-lukio tarjoaa opiskelijoille modernin ja korkeatasoisen oppimisympäristön. Lukio siirtyi vuonna 2006 koulurakennukseen, joka tarjoaa välineistöltään ja tietotekniseltä tasoltaan opiskelijoille monipuoliset mahdollisuudet itsensä kehittämiseen.

Cygnaeus-lukio on yleislukio, jonka painopistealueina ovat musiikin ja matemaattis-luonnontieteellisten aineiden opiskelu. Lisäksi Cygnaeus-lukiolla on laaja ja monipuolinen kansainvälinen ohjelma. Koulussa voi suorittaa monien taito- ja taideaineiden lukiodiplomeja.

Oppivassa yhteisössä kasvetaan aktiiviseksi kansalaisiksi. Opiskelijoiden roolia yhteisön rakentajina arvostetaan. Heille halutaan myös tarjota mahdollisuus toteuttaa itseään sekä opinnoissa että kaikessa muussa kouluun liittyvässä toiminnassa. Cygnaeus-lukiolla on vahva opiskelijoiden ohjaamisen kulttuuri, josta huolehtivat opettajat, ryhmänohjaajat, opinto-ohjaajat, rehtorit ja Jyväskylän lukiodien yhteinen erityisopettaja. Hyvä ohjauskulttuuri vaatii myös opiskelijan omaa sitoutumista. Näistä tekijöistä syntyy yhdessä viihtyisä ja hyvinvoiva koulu.

MATEMATIIKKA JA LUONNONTIETEET

Cygnaeus-lukio on matemaattis-luonnontieteellisesti suuntautunut lukio. Matematiikan ja luonnontieteiden opiskelu aloitetaan harjaantumalla kokeelliseen lähestymistapaan. Tarjolla on monipuolinen kurssivalikoima ja useita koulun ulkopuolisia yhteistyökumppaneita. Cygnaeus-lukio on mukana sekä kansallisessa että kansainvälisessä matemaattisten aineiden kehittämissä työssä sekä mm. CERN-hankkeessa.

MUSIIKKI

Cygnaeus-lukio tarjoaa musiikin suuntautumisvaihtoehdon, johon opiskelijat hakevat sähköisessä yhteishaussa tunnoksella Cygnaeus-lukio, musiikkilinja. Musiikkilinjalte valitaan 30 opiskelijaa valintakokeiden ja todistuspisteiden perusteella. Keväällä 2010 kutsutaan kaikki toisen asteen yhteishaussa Cygnaeus-lukion musiikkilinjalte hakeneet valintakokeeseen. Lopullisessa valinnassa kuitenkin huomioidaan vain ne hakijat, joiden perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo on vähintään 7.70. Kaikki hakijat täyttävät myös musiikkilinjan hakulomakkeen, ja se toimitetaan tarvittavine liitteineen 19.3.2010 mennessä Cygnaeus-lukion kansliaan. Hakulomake löytyy koulun kotisivulta. Valintakoe pidetään viikolla 18 Cygnaeus-lukiossa ja siitä ilmoitetaan jokaiselle hakijalle erikseen.

Valintakokeessa on esitettävä valmisteltu vapaavalintainen laulu ilman säestystä sekä vapaaehtoinen soittonäyte. Valintakokeeseen sisältyy myös pieni haastattelutuokio. Valintakoe kestää noin 10 minuuttia.

Kokonaispistemäärä on 20 pistettä, ja se koostuu kolmesta osa-alueesta:

1. perusopetuksen päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvo -max. 10 pistettä
  2. harrastuspisteet -max. 6 pistettä
  3. valintakoe -max. 4 pistettä
- yht. 20 pistettä**

Opiskelu musiikkilinjalte tarjoaa opiskelijalle laajan valinnaisuuden, eri yhteistyötahojen tarjoamia opintoja ja runsaasti esiintymistilaisuuksia sekä koulussa että koulun ulkopuolella.

YHTEYSTIEDOT

Wilhelm Schildtin katu 2,
40720 Jyväskylä

www.jyvaskyla.fi/opetus/cygnaeuslukio

Rehtori Ari Pokka, ari.pokka@jkl.fi
puh. (014) 266 4813

Apulaisrehtori Tero Hirvi,
puh. (014) 266 4810

Koulusihteeri puh. (014) 266 4811
Opinto-ohjaajat:

Kaisa Helle, kaisa.helle@jkl.fi
puh. (014) 266 4809

Satu Syyrakki, satu.syyrakki@jkl.fi
puh. (014) 266 4815

JYVÄSKYLÄN LYSEON LUKIO

Jyväskylän Lyseon lukiossa on noin 630 opiskelijaa. Koulussa opiskelee myös ulkomaisia vaihto-oppilaita. Lukuvuoden 2010–2011 aloituspaikkojen määrä on 160.

PAINOPISTEALUEET

Kaupungin keskustan perinteikäs Lyseo on laajaa valinnaisuutta painottava yleislukio, jossa opiskelijoille luodaan edellytyksiä kehittää vahvuuksiaan humanistis-yhteiskunnallisissa, matemaattis-luonnontieteellisissä sekä taito- ja taideaineissa. Koulun kurssitarjonta on laaja, erityisesti kielissä. Taito- ja taideaineissa (teatteri ja draama, kuvaamataito, musiikki, liikunta ja tanssi) on mahdollista suorittaa valtakunnallisia lukiodiplomeja ja äidinkielessä puheviestinnän kokeita. Toisessa kotimaisessa ja vieraisa kielissä on järjestetty suullisen kielitaidon koe-tilaisuuksia. Koulukohtaisia erityiskursseja järjestetään resurssien mukaan.

Tärkeä painopistealue on opiskelijan yleinen tukeminen toimivan opiskelijahuollon, ryhmänohjauksen ja opiskelijan opintojen ohjauksen avulla (mm. kolme opinto-ohjaajaa).

TOIMIVA OPPIMISYMPÄRISTÖ

Koululla on nykyaikaiset fysiikan, kemi-

an ja biologian laboratorio-opetustilat. Lyseon lukio osallistuu sekä kansalliseen että kansainväliseen matemaattis-luonnontieteellisten aineiden kehittämistyöhön mm. CERN -hankkeessa. Koululla on käytössään 36-paikkainen kielistudio ja modernit kirjastotilat. Osa opetuksesta toteutetaan yhteistyössä yliopiston laitosten ja kaupungin taidelaitosten kanssa.

THE INTERNATIONAL BACCALAUREATE DIPLOMA PROGRAMME

Jyväskylän Lyseon lukiossa toimii kansainvälinen International Baccalaureate (IB) -linja, jonka päätteeksi suoritetaan kansainvälinen ylioppilastutkinto (International Baccalaureate Diploma). IB-tutkinto rinnastetaan suomalaiseen ylioppilastutkintoon, ja se antaa jatko-opintokelpoisuuden niin suomalaisiin kuin ulkomaisiin oppilaitoksiin. IB-opiskelijat voivat opiskella myös vieraita kieliä mahdollisuuksien mukaan.

Opetus perustuu IB-organisaation opetussuunnitelmaan ja opetuskielenä on englanti. IB-opinto-ohjelma on kaksivuotinen, ja sitä edeltää ns. valmistava vuosi, Pre-DP. Sen tarkoituksena on vahvistaa opiskelijoiden kielitaitoa, harjaannuttaa opiskelijat omatoimiseen opiskeluun ja muihin IB-opiskelussa käytettäviin työtapoihin sekä laajentaa opiskelijoiden yleissivistystä opiskeltavissa aineissa.

IB-opinnot poikkeavat kansallisesta ope-

tussuunnitelmasta oppiaineiden lukumäärän suhteen siten, että opiskelijan on mahdollista opiskella valitsemiaan oppiaineita syvällisemmin ja laajemmin. IB-tutkintoon kuuluu kuusi (6) oppiainetta, jotka valitaan seuraavista aineryhmistä: Ryhmä I: Paras kieli (suomi, englanti) Ryhmä II: Toiseksi paras kieli (englanti, ruotsi, ranska) Ryhmä III: Yksilö ja yhteiskunta (historia, psykologia, taloustiede). Ryhmä IV: Luonnontieteet (biologia, fysiikka, kemia) Ryhmä V: Matematiikka (opiskelija valitsee tason) Ryhmä VI: vapaavalintaiset (draama tai mahdollisuus valita toinen aine ryhmistä III ja IV tai toinen nykykieli. IB-tutkintoon kuuluu myös tiedon teorian opiskelu (TOK), tutkielma (extended essay) ja CAS-ohjelma (luovaa toimintaa, harrastuksia, sosiaalista palvelua)

HAKEMINEN JA VALINTA IB -LINJALLE

Jyväskylän Lyseon lukion IB-linjalla on 25 aloituspaikkaa. Opiskelijoiden valinta IB-linjalle tapahtuu kevään 2010 yhteishaussa. Erillisen hakulomakkeen saa koulun kotisivulta, opinto-ohjaajilta tai Jyväskylän Lyseon lukiosta, puh. (014) 266 4798. Lomakkeet palautetaan Jyväskylän Lyseoon 19.3.2010 mennessä.

Opiskelijat valitaan peruskoulun päätötdistuksen ja koulun järjestämän valintakokeen perusteella. Valintakokeessa on kolme kirjallista osiota (äidinkieli,

englanti ja matematiikka) sekä haastattelu. Kirjalliset kokeet perustuvat peruskoulun tietoihin. Valintakoe järjestetään Jyväskylän Lyseon lukiossa perjantaina 23.4.2010 alkaen klo 12.00. Kutsu valintakokeeseen lähetetään postitse. Valinnan tulos ilmoitetaan samanaikaisesti muiden lukiovalintojen kanssa.

YHTEYSTIEDOT

Yliopistonkatu 13, 40100 Jyväskylä
www.jyvaskyla.fi/opetus/lyseo
Rehtori Jorma Lempinen
puh. (014) 266 4809
jorma.lempinen@jkl.fi
Apulaisrehtori Paula Kemiläinen
puh. (014) 266 4799
paula.kemilainen@jkl.fi
IB-koordinaattori Kaija Király
puh. (014) 266 4800 tai 050 539 4966
kaija.kiraly@jkl.fi
Koulusihteeri
puh. (014) 266 4798
Opinto-ohjaajat:
puh. (014) 266 1915
Jukka Alanko, jukka.alanko@jkl.fi
Liisa Lamminsivu,
liisa.lamminsivu@jkl.fi
Mika Rantala, mika.rantala@jkl.fi

KORPILAHDEN LUKIO

Korpilahti on n. 5000 jyvaskyläläisen asuinalue, joka sijaitsee n. 30 kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Korpilahden lukio on 60 opiskelijan yleislukio, jossa aloituspaikkoja on 30 opiskelijalle.

Korpilahden lukio toimii taajaman keskustassa uudessa koulukeskuksessa yhdessä Korpilahden yhtenäiskoulun (luokat 0 – 9) kanssa. Tilat ovat uudet ja viihtyisät. Lukiolaisille löytyy omaa tilaa viettää välitunteja ja muuta vapaa-aikaa. Koululla on hyvät liikuntamahdollisuudet - sisäliikuntaa varten Korpilahti-halli sekä hyvät ulkoliikuntapaikat. Pienessä lukiossa kaikki tuntevat toisensa ja opiskelijoista pystytään pitämään hyvää huolta, mm. tukiopetusta toteutetaan tarpeen mukaan. Oppilaskunta toimii aktiivisesti ja järjestää opiskelijoille mm. teatteriretkiä ja muuta virkistystoimintaa.

YHTEISTYÖSSÄ MONIPUOLISIA OPINTOJA

Lukion erikoisuutena on viiden kurssin laajuinen viestinnän opiskelukokonaisuus. Kursseilla perehdytään maailmaan monipuolisesti ja tehdään myös omaa elokuvaa. Tietotekniikassa voi suorittaa ohjatusti viisi Jyväskylän avoimen yliopiston kurssia. Psykologian opiskelussa tehdään myös yhteistyötä Jyväskylän avoimen yliopiston kanssa. Ilmaistaidon opetusta järjestetään yhdessä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa, ja yrittäjyyteen voi perehtyä 4H:n kanssa yhteistyössä järjestettävällä yrittäjyyskursilla. Koululla on myös tällä hetkellä menossa Comenius-hanke yhdessä saksalaisen, ranskalaisen ja englantilaisen koulun kanssa teemalla ”The world of work”. Korpilahden autokoulun kanssa toteutetaan

vuosittain liikennekasvatuskurssi sekä tehdään yhteistyötä paikkakunnalla toimivan Alkio-opiston kanssa.

YHTEYSTIEDOT

www.jyvaskyla.fi/opetus/korpilahdenlukio
Kokkotie 20, 41800 Korpilahti
Rehtori Seppo Haavisto
puh. (014) 266 4843, 040 758 4546
seppo.haavisto@jkl.fi
Koulusihteeri
puh. (014) 266 4626
Opinto-ohjaaja
Laura Piesanen
puh. 040 545 5836
laura.piesanen@jkl.fi

SEPÄN LUKIO

Sepän lukio on 450 opiskelijan uusi lukio Jyväskylän keskustassa. Lukio toimii upeasti saneeratuissa tiloissa Sepänkatu 3:ssa. Bussit tuovat suoraan koulun eteen kauempaakin maa-kunnasta. Sepän lukion opiskeluympäristöt ovat uusinta tekniikkaa: luokista löytyvät muun muassa älytaulut, videotykkit, kannettavat tietokoneet. Koulussa on myös ammattitason kemian ja fyysisen laboratoriotilat.

Sepän lukion painopisteet ovat kuvataiteissa ja viestinnässä. Lisäksi lukiolla on omana hakulinjana jalkapalloakatemia jalkapallosta kiinnostuneille. Eriytyisen lisäarvon opiskelijat saavat sa-

massa talossa toimivan ammattiopiston laajasta tarjonnasta.

Sepän lukio myös koordinoi kahden tutkinnon opintoja. Tämä lisää huomattavasti lukion kurssitarjontaa. Opetuksessa ja opiskelijoiden ohjauksessa panostetaan tulevaisuuden työelämän tarpeisiin. Sosiaalisuus, innovatiivisuus, luovuus, yrittäjyys ja kansainvälisyys ovat toiminnan avainalueita.

YRITTÄJYYS

Sepän lukio osallistuu Jyväskylän seudun yrittäjyyslukio -hankkeeseen yhteistyössä kolmen muun lukion kanssa. Muut lukiot ovat Voionmaan lukio Jyväskylässä sekä Laukaan ja Muuramen lukiot. Yrittäjyyslukio valmentaa niin opiskelijoita kuin opettajiaakin yrittäjämäiseen työskentelyyn tiimi- ja projektioppimisen kautta. Tavoitteena on tukea opiskelijan tiedollista, taidollista ja asenteellista kehittymistä yritteliääksi ja aktiiviseksi toimijaksi. Opiskelijaa ohjataan tuntemaan yrittäjyyden merkitys koko yhteiskunnassamme ja perehdyttää yrittäjyyteen ammattina.

Yrittäjyysopinnot ovat kaikille avoimia opintoja. Opintoryhmän koko on 20 opiskelijaa. Mikäli hakijoiden määrä ylittää opintoryhmän koon, opiskelijavalinta tehdään haastattelujen perusteella.

JALKAPALLOAKATEMIA

Uudessa lukiossa toimii Jalkapalloaka-

temia, joka mahdollistaa aktiivisen jalkapalloharjoittelun osana lukio-opiskelua. Akatemiassa opiskelija voi lisätä ja tehostaa lajiharjoitteluaan opiskelujen kärsimättä.

Lukujärjestys rakennetaan siten, että opiskelija voi tehdä 2 – 3 aamu- tai päiväharjoitusta kouluajalla omien seura- harjoitustensa lisäksi. Yhteistyössä seuravalmentajien kanssa harjoittelua suunnataan myös yksilöllisesti teknisten, taktisten ja fyysisten valmiuksien parantamiseksi.

Painotuksesta hyötyvät sekä yksilöt että ne seurat, joiden pelaajia akatemiassa opiskelee. Akatemia antaa myös teoreettista tietoa mm. fyysisestä ja psyykkisestä valmennuksesta, ravinnosta, lihashuollosta ja median huomiota alla elämisestä. Jalkapallolinjan valintakriteereinä toimivat lukuaineiden painotettu keskiarvo (äidinkieli ja kirjallisuus 3, matematiikka 2, liikunta 4) sekä lajipisteet (4 - 10).

YHTEYSTIEDOT

<http://www.jyväskylä.fi/opetus/sepanlukio>

Sepänkatu 3, 40720 Jyväskylä
Rehtori Yrjö Damskagg,
puh. (014) 266 4837 tai 0500 548907
yrjo.damskagg@jkl.fi
Apulaisrehtori Antero Hietamäki,
puh. (014) 266 4831 tai 050 518 6290
antero.hietamaki@jkl.fi
Opinto-ohjaaja Johanna Ottavainen,

puh. (014) 266 4841 tai 040 5886 079
johanna.ottavainen@jkl.fi
Opinto-ohjaaja Minna Lehtonen
puh. (014) 266 4832 tai 040 5707 073
minna.lehtonen@jkl.fi
Koulusihteeri Aila Kirjalainen
puh. (014) 266 4839 tai 040 5894030
aila.kirjalainen@jkl.fi
Koulusihteeri Anneli Tapio
puh. (014) 266 4717 tai 040 570 1374
Jalkapalloakatemia tekninen koordinaattori Nellu Petrescu,
puh. 040 511 2524

TIKKAKOSKEN LUKIO

Tikkakoski on liki 6000 jyväskyläläisen asuinalue, joka sijaitsee 20 kilometrin päässä kaupungin keskustasta. Lukio sijaitsee Luonetjärven rannalla monipuolisten urheilupalvelujen äärellä. Muut Tikkakosken palvelut ovat kävelymatkan päässä lukiosta.

Tikkakosken lukio on 119 opiskelijan koulu. Aloituspaiikkoja normaalilla lukiolinjalla on 30 ja ilmailulinjalla 20.

VALTAKUNNALLINEN ILMAILULUKIO

Tikkakoskella on toiminut valtakunnallinen ilmailulukio vuodesta 1994 saakka.

Ilmailulukiossa voi tavallisen lukio-opiskelun ohessa suorittaa ilmailuopintoina, esimerkiksi yksityislentäjän lupakirjaan vaadittavat teoriaopinnot. Tikkakosken lukion ilmailuopetuksen tavoit-

teena on antaa opiskelijoille hyvä ilmailun yleissivistys ja kannustaa heitä valitsemaan ilmailualan ammatteja opettamalla heille käytännön VFR-lentotoiminnassa tarvittavat tiedot sekä kertomalla ilmailuammateista ja niihin kouluttautumisesta.

Tiivis yhteistyö paikkakunnalla sijaitsevien Ilmasotakoulun, lukuisten ilmailualan yrittäjien ja harrastajien sekä Finnairin kanssa mahdollistavat konkreettisen ilmailun läheisyyden sekä tutustuttavat opiskelijan ilmailun erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja työpaikkoihin. Lukiolaisilla on mahdollisuus osallistua osaan lentoreserviupseerikurssin tietopuolisille oppitunneille ja tutustumaan näin Ilmasotakoulun ilmapiiriin.

Moni ilmailulukion käynyt suorittaa varusmiespalveluksensa Ilmasotakoulussa Vinkaa lentäen tai taitelunjohtoa, elektronista sodankäyntiä tai viestintää opiskellen. Ilmavoimien henkilöstöä on myös opettajina joillakin lukion kursseilla.

KANSAINVÄLISYYS

Tikkakosken lukio koordinoi Opetushallituksen rahoittamaa ilmailulukioiden Venäjä-verkosta, jonka toimintaan kuuluu mm. toistuvat vierailut Moskovan lähellä Moninossa sijaitsevaan Venäjän ilmavoimien ilmailulukioon, museoon ja muihin kohteisiin.

Lukion muut kansainväliset yhteydet ovat vuosittaiset vaihto-ohjelmat saksalaisen Ederseen koulun kanssa sekä Comenius-hankkeen partnerikoulut Ranskasta, Italiasta ja Espanjasta. Lukion laajan kielivalikoiman opiskelu mahdollistetaan videoneuvottelujen avulla.

YHTEYSTIEDOT

Koulukatu 10, 41160 Tikkakoski
<http://www.jyvaskyla.fi/opetus/tikkakoskenlukio>

Rehtori Stig Rönnkvist,
puh. (014) 266 4732
stig.ronnkvist@jkl.fi
Apulaisrehtori Outi Magga
puh. 050 566 8593
outi.magga@jkl.fi

Ilmailulinjan koulutuspäällikkö Markku Sipinen
puh. 044 024 3518
markku.sipinen@jkl.fi
Koulusihteeri
puh. (014) 266 0437
Opinto-ohjaaja Terhi Keskinen
puh. (014) 266 4834
terhi.keskinen@jkl.fi

VOIONMAAN LUKIO

Voionmaan lukiossa toimii sekä yleislukio että erityistä urheilun koulutustehtävää toteuttava valtakunnallinen urheilulukio. Opiskelijoita on noin 530. Aloituspaiikkoja on lukuvuonna 2010–2011 yhteensä 160, joista urheilulukiossa 25–35. Voionmaan lukion painopistealueita ovat kansainvälisyys, urheilu, viestintä ja ilmaisu sekä projektioppiminen ja yrittäjyyskasvatus. Erityisesti halutaan kehittää opiskelijoiden opiskelutaitoja, omien vahvuuksien löytämistä sekä opiskelun, työn ja vastuun merkitystä.

Voionmaan lukiossa huolehditaan opiskelijasta. Tutorit opastavat opiskelujen alkuun ja käytänteisiin, ryhmänohjaajat ja opinto-ohjaajat auttavat opintosuunnitelman teossa, seuraavat opintojen etenemistä ja haastattelevat opiskelijat vuosittain. Lisäksi yhteisöllisyyttä ja ryhmäytymistä tuetaan erilaisten tapahtumien avulla. Vaikka lukio-opiskelu on ajoittain rankkaa, on tärkeää, että kukin opiskelija saavuttaa tavoitteensa, löytää omat vahvuutensa sekä tekee tulevaisuutensa kannalta tärkeitä päätöksiä.

VOIONMAAN URHEILULUKIO

Voionmaan urheilulukio on yksi erityisen koulutustehtävän saaneesta 13 urheilulukioista, jossa opiskelija voi yhdistää lukio-opiskelun ja huipulle tähtäävän urheiluvalmennuksen. Aloituspai-

kojen määrä urheilulukiossa vaihtelee vuosittain 25–35 välillä. Opiskelijaksi valitulla on oma valtioneuvoston hyväksymä tuntijako lukio-opiskelun toteuttamiseksi.

Lajikohtaisia valmennusryhmiä on tarjolla kuusi (suluissa valmentaja): yleisurheilu (Jarkko Finni ja Petteri Jouste), jääkiekko (Mika Lievonon), jalkapallo (Markku Kekäläinen ja Tom Nevanpää), koripallo (Ensio Helimäki), maastohiihto (Pertti Huotari) ja uinti (Marko Malvela). Lisäksi lukuvuonna 2010–2011 on varattu oma valmennusryhmä yksilöllisesti valmentautuville urheilijoille (Tuulevi Piesanen ja Jarmo Myllymäki).

Jyväskylä on perinteinen urheilukaupunki, joka mahdollistaa erinomaiset harjoittelupaikat kaikille lajiryhmille. Voionmaan urheilulukion harjoituspaikat ovat koulun lähellä Hippoksen urheilupuistossa: Hipposhalli, monitoimitalo, jäähallit, uimahalli, jalkapallokentät ja yleisurheilukentät sekä sisällä että ulkona ovat lukion vieressä. Vain Laajavuoren hiihtoharjoittelualueet sijaitsevat kauempana, noin kolmen kilometrin päässä koululta. Voionmaan urheilulukion valtakunnallisen tason yhteistyökumppaneita ovat Suomen olympiakomitea, kansalliset lajiliitot ja paikallisella tason yhteistyökumppaneita Keski-

Suomen urheiluakatemia, Kilpa- ja huippu-urheilun tutkimuskeskus (KI-HU), Jyväskylän liikunta- ja terveystieteiden tiedekunta sekä paikalliset urheiluseurat.

Voionmaan urheilulukioon pyritään sähköisessä yhteishaussa. Sen lisäksi kouluun lähetetään urheilusuorituksista kertova lomake, jota saa Voionmaan lukiosta, puh. (014) 266 4819 tai sen voi tulostaa lukion nettisivuilta: www.jyvaskyla.fi/opetus/voionmaanlukio. Lomake palautetaan koululle 19.3.2010 mennessä.

YHTEYSTIEDOT

Voionmaankatu 17–19,
40700 Jyväskylä
www.jyvaskyla.fi/opetus/voionmaanlukio

Rehtori Jari Kinnula
puh. (014) 266 4820 tai 050 313 7862
jari.kinnula@jkl.fi
Koulusihteeri puh. (014) 266 4819
Apulaisrehtori Sirkka Ruuhonen
puh. (014) 266 4824
sirkka.ruuhonen@jkl.fi
Urheilulukion koordinaattori
Jarmo Myllymäki, puh. 050 547 8983
jarmo.myllymaki@jkl.fi
Opinto-ohjaajat:
Markku Leskelä, markku.leskela@jkl.fi
puh. (014) 266 4821
Timo Ilomäki, timo.ilomaki@jkl.fi
puh. (014) 266 4817

JYVÄSKYLÄN AIKUISLUKIO

Jyväskylän aikuislukiossa on noin 700 opiskelijaa koko Keski-Suomen alueelta. Aikuislukio tarjoaa yleissivistävää, tutkintotavoitteista perus- ja lukio-opetusta aikuisille ja nuorille. Pääsyvaatimuksena on 18 vuoden ikä ja perusopetuksen oppimäärä. Aikuislukiossa opiskellaan pääasiassa iltaisin klo 17.10 – 20.40. Oppitunnit pidetään kaksoistunteina kahdesti viikossa: joko maanantaisin ja keskiviikkoisin tai tiistaisin ja torstaisin. Perjantaisin ei yleensä ole opetusta.

Aikuislukiossa voi suorittaa lukio- ja/ tai ylioppilastutkinnon sekä perusopetuksen oppimäärän. Lisäksi voi opiskella yksittäisiä lukion ja perusopetuksen

oppiaineita sekä täydentää jo suoritettua lukiotutkintoa tai laajentaa aiemmin opiskellun oppiaineen oppimäärää. B3-kielten kurssit ovat avoimia kaikille toisen asteen opiskelijoille. Vieraskieliset voivat opiskella suomea toisena kieleinä sekä perusopetuksessa että lukiossa. Perusopetuksen opinnot ovat tarkoitettu erityisesti maahanmuuttajille, mutta niihin voivat osallistua kaikki perusopetusta tarvitsevat aikuiset.

Lukio- ja ylioppilastutkintoon johtava opiskelu ja perusopetuksen oppimäärän suorittaminen on ilmaista. Yksittäisten lukiokurssien suorittaminen on maksullista aineopiskelua.

JYVÄSKYLÄN AIKUISLUKION ETÄLUKIO

Lukiotutkinnon voi suorittaa myös etäopiskellen. Etälukio on monimuotoinen opiskeluväylä, jos esimerkiksi työn, matkojen tai muun syyn vuoksi ei voi osallistua normaaliin lähiopetukseen. Etäopiskelu on monimuoto-opiskelua, jota ohjaavat aikuislukion opettajat. Etäopetuksessa noudatetaan Jyväskylän aikuislukion opetussuunnitelmaa. Jokaiseen kurssiin kuuluu kolme lähiopetuskertaa, ohjattua etäopiskelua, itseopiskelua, koe ja kokeen palautus. Kurssin opettaja on tavattavissa koululla päivystysaikoina sekä henkilökohtaisesti että puhelimitse. Yhteyttä voi ottaa myös sähköpostitse. Kaikkien aineiden opiskelussa käytetään verkko-oppimisympäristöä.

Jyväskylän aikuislukio on mukana Länsi-Suomen etälukioverkostossa, jossa toimivat etäopetusta järjestävät aikuislukiot. Opiskelijat voivat käyttää hyväkseen yhteistyökoulujen kurssitarjontaa.

YHTEYSTIEDOT

Yliopistonkatu 13, 40100 Jyväskylä
www.jyvaskyla.fi/opetus/aikuislukio
Rehtori Tarja Boe, tarja.boe@jkl.fi
puh. (014) 266 4825
Koulusihteeri
puh. (014) 266 4827
Opinto-ohjaaja Eija Wilmi
puh. 040 575 8744
eija.wilmi@jkl.fi

JYVÄSKYLÄN NORMAALIKOULUN LUKIO

Jyväskylän normaalikoulu on Jyväskylän yliopiston harjoittelukoulu. Varsinaisen opetuksen lisäksi koulun tehtäviin kuuluvat eri oppiaineiden opettajaharjoittelu sekä kokeilu- ja tutkimustoiminta.

Opiskelijalla on mahdollisuus hakeutua yleisen lukiolinjan lisäksi suoraan matemaattis-luonnontieteelliselle tai liikuntapainotteiselle lukiolinjalle. Lukiioon hakeudutaan sähköisessä yhteisvalinnassa. Matemaattis-luonnontieteellisen linjan ja liikuntapainotteisen linjan valintoihin liittyvät erilliset liite-

Muiden koulutuksenjärjestäjien lukio koulutus

lomakkeet saa joko lukion kansliasta puh. (014) 260 1910, opinto-ohjaajilta tai koulun nettisivuilta www.norssi.jyu.fi/opetus_ja_opiskelu/lukio-opetus/hakeminen.

Liitelomakkeet palautetaan Normaali-koulun lukion rehtorille 19.3.2010 mennessä. Normaali-koulussa opiskelijoiden valintapäätöksen tekee Normaali-koulun johtava rehtori.

YHTEYSTIEDOT

PL 35 (N), 40014 Jyväskylän yliopisto
käyntiosoite: Yliopistonkatu 1
www.norssi.jyu.fi
Rehtori Kirsti Koski
puh. (014) 260 1912
kirsti.koski@norssi.jyu.fi
Kanslia puh. (014) 260 1910
faksi (014) 260 1901
Opinto-ohjaajat:
Riitta-Liisa Lehtivaara
puh. (014) 260 1925
riitta.liisa.lehtivaara@norssi.jyu.fi
Hanna Helminen
puh. (014) 260 1924
hanna.helminen@norssi.jyu.fi

JYVÄSKYLÄN RUDOLF STEINER -KOULUN LUKIOVAIHE

Jyväskylän Rudolf Steiner -koulu on yksityisen opetuksen järjestäjän, koulun kannatusyhdistyksen, ylläpitämä yhte-

näiskoulu.

Lukiovaihe toimii Lahden Rudolf Steiner -koulun toimintayksikkönä. Koulu sijaitsee Voionmaan koululla osoitteessa Keskikatu 17. Steinerkoulun lukiovaiheessa erilaiset taitoja ja taideaineet, käytännön leirit ja harjoittelujaksot sekä opiskelijoiden yhteiset ja yksilölliset projektit ovat mukana opetuksessa koko opiskeluajan. Opinnot suoritetaan 3-4 vuoden aikana. Lukiovaiheeseen voi hakeutua perusopetusvaiheen päättävä tai päättänyt nuori. Kaikki hakijat haastatellaan. Hakeminen tapahtuu koululta saatavalla erillisellä hakulomakkeella yhteisvalinnan hakuajan loppuun 19.3.2010 mennessä. Hakulomake ja lisätietoa koulusta on saatavilla oman koulun opinto-ohjaajilta.

Tiedotustilaisuus lukiovaiheeseen hakeutuville järjestetään tiistaina 2.2.2010 klo 18.00 ja tiistaina 16.2.2010 klo 14.00. Steinerkoululla on avoimet ovet lauantaina 6.2.2010.

YHTEYSTIEDOT

Keskikatu 17, 40700 Jyväskylä
Rehtori Helena Heikkilä
Puh. 050 412 2777
steinerkoulu@jklsteinerkoulu.fi
Toimisto puh./faksi: (014) 252 713
Opinto-ohjaaja:
Sari Taulu, puh. (014) 252 301
saritaulu@jklsteinerkoulu.fi

YHTEINEN JYVÄSKYLÄN LUKIO

Yhteinen Jyväskylän lukio on Jyväskylän lukioiden muodostama koulutuskokonaisuus, jonka kurssitarjonnan kautta opiskelijoiden valintamahdollisuudet lisääntyvät.

Opiskelijat voivat valita kursseja kaikista Jyväskylän lukioista. Oppilaitoksen rehtori ja opinto-ohjaajat antavat tarkempia tietoja ns. yhteistarjottimesta, joka rakentuu kunkin toimintavuoden kysynnän, tarpeiden ja toisaalta käytettävissä olevan opetuksen kokonaistuntimäärän pohjalta.

Yhteisen lukion opetussuunnitelma perustuu yhteiseen arvoperustaan ja toiminta-ajatukseen, yhteiseen opiskelija-arvioinnin ohjeistoon sekä eri-

tyisesti yhteiseen kieliohjelmaan.

LUOKATTOMAN LUKION ABC

Kaikki jyväskyläläiset lukiot ovat luokattomia. Opiskelijan etenemistähti ei siis ole sidottu vuosiluokkiin.

Opiskelija liikkuu joustavasti erilaisissa ryhmissä ja on usean eri opettajan ohjauksessa. Eri lukiot toteuttavat luokattomuutta eri tavoin.

LUOKATTOMASSA LUKIOSSA

- oma vastuusi lisäänty
- sinua tuetaan opiskelun eri vaiheissa
- voit muuttaa valintojasi
- et jää luokalle, et siirry luokalta toiselle, et saa ehtoja
- kurssien suorittaminen ei ole sidottu vuosiluokkiin
- kokonaiskurssimäärä lasketaan koko lukion ajalta
- lukion oppimäärä on kolmivuotinen, voit suorittaa lukion omassa tahdissasi 2–4 vuoden aikana
- ylioppilaskirjoitukset voit aloittaa keväällä tai syksyllä
- opetusryhmät vaihtuvat

- ohjausryhmät ovat pysyviä ryhmiä, joilla kullakin on oma ryhmänohjaajansa

ARVIOINTI

Jokainen kurssi arvioidaan omana kokonaisuutenaan. Arvosana lukion päättötodistukseen muodostuu pääsääntöisesti pakollisten ja syventävien kurssien keskiarvosta.

ITSENÄINEN SUORITUS

Lukiossa voi suorittaa kursseja myös itsenäisesti. Se tarkoittaa itsenäistä työskentelyä, joka yleensä tähtää kurssin päättökokeeseen, mutta voi sisältää myös välitehtäviä.

JAKSO

Lukuvuosi on jaettu kuuteen jaksoon. Jaksossa sinulla on vain niiden aineiden opetusta, jotka aiot sen aikana suorittaa. Yleensä jaksossa on 4–6 kurssia.

KOEVIKKO

Kokeet kurseista pidetään kunkin jaksoson lopussa. Koeviikolla työjärjestys on poikkeava.

KURSSI

Lukion oppiaineiden oppimäärät koostuvat kurseista. Kurssin laajuus on yleensä 38 tuntia. Kurssi voidaan suorittaa myös itsenäisenä opiskeluna.

KURSSITARJOTIN

Kaikki lukuvuoden aikana opetettavat kurssit näkyvät kurssitarjottimesta. Kurssitarjottimesta voit valita kurssit,

Vieraiden kielten opiskelu

Vieraiden kielten opiskelu

jotka haluat lukuvuoden aikana suorittaa. Myös Jyväskylän lukioiden yhteinen kurssitarjotin on käytössäsi.

OPINTO-OHJELMA

Lukion alkaessa suunnittelet itsellesi opinto-ohjelman, jota voit tarkistaa koko ajan opintojen edetessä.

OPPIMÄÄRÄ

Lukion aikana eri aineissa opiskelemistasi kursseista koostuu oppimäärä.

RYHMÄNOHJAAJA

Jokaisella opiskelijalla on oma ryhmänohjaajansa (RO), joka on tärkeä linkki myös kodin ja koulun välillä. RO tapaa opiskelijoita säännöllisesti RO-tunneilla.

UUSINTAKUULUSTELU

Voit korottaa kurssin hylättyä arvosanaa (4).

OPINTO-OHJELMAN LAATIMINEN

Opinto-ohjelma laaditaan tavallisesti kolmelle vuodelle. Silloin kurssimääräsi tulisi olla vähintään 28 ensimmäisen lukuvuoden aikana. Mikäli haluat poiketa tästä, neuvottele asiasta opinto-ohjaajasi kanssa. Jyväskylän lukioihin ilmoittautumisen valintakortissa on ehdotus ensimmäisen lukuvuoden kursivalinnoista. Opintosi etenevät joustavasti, jos pitäytyt niissä. Ainevalin-

Lukio	A1-kielät	B1-kielät	B2/3-kielät
Cygnaeus	EN, RA,RU,SA	RU	SA, RA, VE, EA
Korpilahti	EN	RU	SA, RA
Lyseo	EN, RA, RU,SA, VE	RU	SA, RA, VE, LA, EA
Normaalikoulu	EN, SA, RA	RU	SA, RA, EA
Sepän lukio	EN, RA, SA	RU	RA,SA, EA,VE
Voionmaa	EN, RU, SA, VE	RU	SA, RA, IA
Aikuislukio	EN	RU	EN, SA, RA, VE, EA
Steinerkoulu	EN, SA, RU	RU	SA
Tikkakoski	EN	RU	RA, SA, EA, VE

- Kaikki kielivalinnat eivät toteudu jokaisessa lukiossa, vaan osa kielitarjonnasta järjestetään lukioiden yhteisinä kursseina.
- Suomi toisena kielenä -opetus järjestetään Sepän lukiossa ja Aikuislukiossa
- Steiner-koulu tarjoaa lisäksi ylimääräisinä kielinä RA, VE, EA.

EN = englanti, RU = ruotsi, SA = saksa, RA = ranska, VE = venäjä, EA = espanja LA = latina, IA = italia

tamahdollisuudet vaihtelevat lukioittain eikä kovin pieniä ryhmiä muodosteta. Harvinaisempien aineiden ryhmiä voidaan koota eri koulujen oppilaista. Tuntijako ja ainevalintamahdollisuudet kannattaa siis tarkistaa kustakin koulusta erikseen.

LUKION AINEVALINTOJEN MERKITYS

Kun suunnittelet opinto-ohjelmaasi, mieti

- missä ajassa aiot lukion suorittaa
- mitkä ovat omat vahvuutesi ja

kiinnostuksen kohteesi

- mitkä aineet aiot kirjoittaa
- mistä reaaliaineesta olet kiinnostunut
- millaiset ovat jatkokoulutussuunnitelmasi

Lukion ja ylioppilastutkinnon suorittaneella on mahdollisuus monenlaisiin jatko-opintoihin. Ainevalintoja on kuitenkin hyvä miettiä tarkasti, sillä ne voivat ratkaista jatko-opintoihin pääsemisen. Esimerkiksi matematiikan ja fysiikan opintojen laajuutta kannattaa miettiä jatko-opintojen kannalta. Lisätietoja

pääsyaatimuksista saat ammattikorkeakoulujen valintaoppaista ja yliopistojen valintaoppaista.

Muissa oppilaitoksissa suorittamiasi opintoja voidaan lukea hyväksesi, mikäli ne vastaavat lukion opintosuunnitelman kursseja. Korvaavuuksista päättää koulun rehtori. Tällaisen kurssin arvosteluun ja mahdollisten lisäsuoritusten perusteella. Lukioiden käytänteet eri oppiaineiden kurssien suorittamisessa voivat vaihdella, esim. kurssien suoritusjärjestys voi olla erilainen. Jos valitset kursseja toisesta oppilaitoksesta, ilmoittaudu niille oman opinto-ohjaajasi kautta.

OPINTO-OHJAUS

Lukiossa on opinto-ohjausta vähintään yhden kurssin verran. Käytännössä opinto-ohjauksella tuetaan opiskelijaa opinnoissaan ja annetaan valmiuksia oman jatkokoulutuksen ja uranvalinnan suunnitteluun. Opinto-ohjaukseen kuuluu myös henkilökohtaista ohjausta. Jos haluat keskustella opintoihisi liittyvistä asioista, käänny opinto-ohjaajasi tai ryhmänohjaajasi puoleen. Jos olet tarvinnut tai tarvitset erityistä tukea opiskeluissasi, kerro siitä uudessa koulussasi.

OPINTOSOSIAALISET EDUT

Opetus on maksutonta, mutta oppikir-

jat ja koulutarvikkeet täytyy opiskelijan maksaa itse. Kela myöntää koulumatkoihin koulumatkatukea, jos yhdensuuntainen koulumatka opiskelijan asunnolta kouluun on vähintään 10 kilometriä ja koulumatkan kustannukset ylittävät 54 euroa kuukaudessa.

Kouluruokailu- ja terveydenhuolto on maksutonta. Opiskelijoille korvataan koulussa tai koulumatkalla sattuneiden tapaturmien lääkärinhoito, rikoontuneet silmälasit ja kuulolaitteet. Lukio-opiskelijat voivat hakea opintotukea vuosittain. Lomakkeita ja tarkemmat hakuohjeet saa lukioista. Opintotukea voi hakea vasta lapsilisän päätyttyä 17-vuotiaana.

TUNTIJAKO

Tuntijako tarkoittaa oppiaineluetteloa, josta näet kuinka paljon ja millaisia kursseja täytyy lukiossa suorittaa. Lukio on suoritettu, kun olet tehnyt 75 kurssia vaatimusten mukaisesti. Kursimäärälle ei ole ylärajaa.

PAKOLLISET KURSSIT

Pakolliset kurssit näet lukion valtakunnallisesta tuntijaosta. Taideaineista musiikkia ja kuvaamataittoa on kumpaakin

va-
liittava
vähintään
yksi kurssi ja toisesta ainakin kaksi kurssia. Yhteensä taideaineiden kursseja täytyy siis suorittaa vähintään kolme.

Opiskelija voi opiskella useampaa kuin yhtä A-kieltä. Jos toista kotimaista kieltä opiskellaan A-oppimäärän mukaisesti, on pakollisten kurssien lukumäärä kuusi.

Ylioppilastutkinto

Lukion valtakunnallinen päättötutkinto on ylioppilastutkinto. Ylioppilastutkintoon kuuluu kaikille pakollisena äidinkielen koe/suomi toisena kielenä -koe. Lisäksi tehdään kolme koetta seuraavista kokelaan valinnan mukaan: toisen kotimaisen kielen koe, vieraan kielen koe, matematiikan koe tai reaaliaineen koe.

Pakollisiin kokeisiin sisältyy vähintään yksi vaativampi koe (A-taso) toisessa kotimaisessa kielessä, vieraassa kielessä tai matematiikassa. Kokeen tason voi valita riippumat-

ta suoritetuista opinnoista. Neljän pakollisen kokeen lisäksi voi osallistua myös ylimääräisiin kokeisiin. Kokeet voi hajauttaa enintään kolmeen peräkkäiseen tutkintokertaan.

Tutkintoon osallistuminen edellyttää, että ylioppilaskokelas on opiskellut vähintään pakolliset kurssit kirjoitettavassa aineessa. Ainereaalissa ilmoittaudutaan yksittäisen reaaliaineen kokeeseen. Silloin edellytetään, että opiskelijalla on suoritettuna kirjoitettavan reaaliaineen pakolliset kurssit. Ainerealin kokeita voi olla useampia.

Ylioppilastutkinto ja siihen liittyvä lukion ainevalintojen merkitys käydään läpi lukion alkuvaiheessa. Lisätietoja yo-tutkinnosta www.ylioppilastutkinto.fi.

- A1= 3. luokalla alkanut yhteinen kieli
- A2= 5. luokalla vapaaehtoisena alkanut kieli
- B1= 7. luokalla alkanut yhteinen kieli
- B2= 8. luokalla alkanut valinnainen kieli
- B3= lukiossa alkanut valinnainen kieli

SYVENTÄVÄT KURSSIT

Kurssit liittyvät kiinteästi pakollisiin oppiaineisiin. B2- ja B3-kieliä opetetaan pelkästään syventävinä eli valinnaisina kursseina. Näiden opiskelu kannattaakin aloittaa jo ensimmäisenä opintovuotena. Tämä koskee myös fysiikan syventäviä kursseja. Rajoitusta syventävien kurssien suorittamiseen ei ole, koko lukioaikanasasi sinun täytyy kuitenkin suorittaa niitä vähintään kymmenen. Koulun on tarjottava syventäviä kursseja

vähintään valtakunnallisessa tuntijaossa mainittu määrä. Lukioissa voi olla tarjolla myös koulukohtaisia soveltavia kursseja. Koulun painopistealueista riippuu, millaisia kursseja on tarjolla.

SOVELTAVAT KURSSIT

Soveltavat kurssit voivat muodostaa joko oman oppimääränsä tai liittyä johonkin oppiaineeseen. Kursseja voit suorittaa omassa lukiossasi tai muissa oppilaitoksissa.

Lukion valtakunnallinen tuntijako

LUKION VALTAKUNNALLINEN TUNTIJAKO

Oppiaine tai aineryhmä	Pakolliset kurssit	Syventävinä opintoina tarjottavien valtakunnallisten kurssien määrä
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3
Kielet		
perusopetuksen vuosiluokilta 1–6 alkava kieli (A-kieli)	6	2
perusopetuksen vuosiluokilta 7–9 alkava kieli (B-kieli)	5	2
muut kielet		16
Matematiikka		
lyhyt oppimäärä	6	2
pitkä oppimäärä	10	3
Ympäristö ja luonnontieteet		
Biologia	2	3
Maantiede	2	2
Fysiikka	1	7
Kemia	1	4
Uskonto tai elämäkatsomustieto	3	2
Filosofia	1	3
Psykologia	1	4
Historia	4	2
Yhteiskuntaoppi	2	2
Taito- ja taideaineet	5	
Liikunta	2	3
Musiikki	1–2	3
Kuvataide	1–2	3
Terveystieto	1	2
Opinto-ohjaus	1	1
Pakolliset kurssit	47–51	
Syventävät kurssit vähintään	10	
Kurssit yhteensä vähintään	75	

Yhteistyössä Monikulttuurinen opetus

LUKIOIDEN JA JYVÄSKYLÄN AMMATTIOPISTON YHTEISTYÖ

Jyväskylän lukiot osallistuvat yhdessä Jyväskylän maalaiskunnan, Korpilahden, Laukaan, Muuramen ja Petäjäveden lukioiden sekä Jyväskylän ammattiopiston kanssa toisen asteen koulutuksen kehittämiseen. Jyväskylän lukioiden opiskelijat voivat opiskella ammatillisia opintoja vaihtojaksojärjestelmässä Jyväskylän ammattiopistossa, jossa suoritettavat opinnot hyväksytään osaksi lukiotutkintoa.

Lukiolainen voi suorittaa noin yhden vuoden lisäopinnoilla myös ns. kolmen tutkinnon opinnot (ylioppilastutkinto, lukion oppimäärä ja ammatillinen perustutkinto). Tällä hetkellä se on mahdollista mm. liiketalouden, sähköalan tai tietojenkäsittelyn alan ammatillisessa perustutkinnossa. Muiden tutkintojen osalta mahdollisuutta kannattaa tiedus-

tella suoraan ammattiopistosta. Opinnot kestävät noin neljä vuotta ja alkavat lukio-opinnoilla. Ammattiopintojen ryhmään otetaan muutama lukiolainen vuosittain ja hakeutuminen tapahtuu lukion ensimmäisen vuoden syksyllä.

Myös ammattiopiskelija voi suorittaa koko lukion oppimäärän.

KORKEA-ASTEEN YHTEISTYÖ

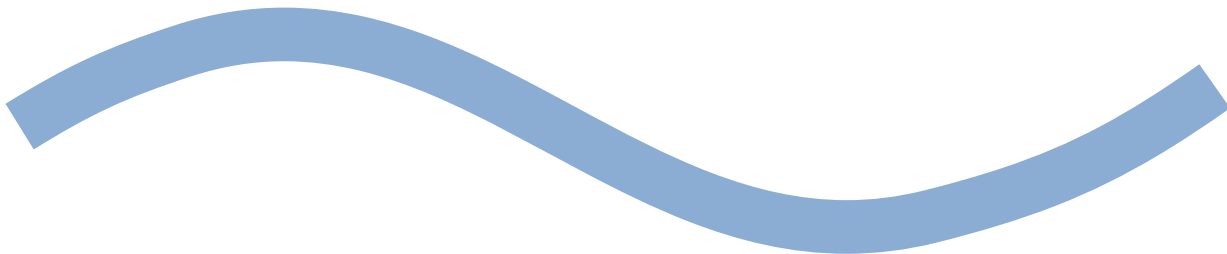
Jyväskylän lukiot tekevät laajaa yhteistyötä Jyväskylän yliopiston, Jyväskylän avoimen yliopiston ja Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa. Korkea-asteen yhteistyöstä saa parhaiten tietoa oman koulun opinto-ohjaajalta.

MONIKULTTUURINEN OPETUS

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden valintaa ja sijoittumista lukioon

koskevat samat periaatteet kuin muitakin hakijoita. Maahanmuuttajaopiskelijat sijoittuvat siihen lukioon, johon ovat ensisijaisesti hakeutuneet ja tulleet valituksi. Pääsääntöisesti opiskelijaksi otetaan vain sellaiset oppilaat, joilla on peruskoulun päättötodistus. Rehtori voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa tästä käytännöstä.

Suomi toisena kielenä -oppiainetta opetetaan Sepän ukiossa ja Aikuislukiossa. Maahanmuuttajille suositellaan lukion suorittamista neljässä vuodessa, jolloin ensimmäinen vuosi on lukio-opintoihin valmentava vuosi. Tämän vuoden aikana opiskelijat keskittyvät opiskelutaitojen hankintaan sekä etenevät normaalisti niissä aineissa, joissa opiskeluedellytykset ovat olemassa.

Jyväskylän kaupunki

LUKIOIDEN TYÖ- JA LOMA-AJAT LV. 2010–2011

SYYSLUKUKAUSI	11.8.–22.12.2010
• Syysloma	18.–22.10.2010
• Joululoma	23.12.2010–9.1.2011
KEVÄTLUKUKAUSI	10.1.–4.6.2011
• Talviloma	28.2–4.3.2011
• Pääsiäisloma	22.–25.4.2011
KOULU PÄÄTTYY	4.6.2011

Opetuspalvelut
Kilpisenkatu 1 \ PL 341
40101 Jyväskylä
puh. (014) 266 0000 (vaihde)
www.jyvaskyla.fi/opetus